

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 946426/2

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים:

הרב אברהם מאיר שלוש – ראב"ד, הרב דניאל אדרי – אב"ד, הרב שמואל אברהם חזן

המבקשת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד פנחס אמיתי)

הנדון: בירור יוחסין - אישי

פסק דין

אם המבקשת ובעלה הראשון א', נישאו זה לזה בתאריך כ"ג בחשוון תשל"ז (16.11.76).

בתאריך א' בשבט תשל"ח (9.1.78) נולד לצדדים ילד משותף. הבעל פתח מספר תביעות גירושין, תביעה ראשונה נפתחה בתאריך ד' בתשרי תשל"ט (5.10.78). הצדדים התגרשו בתאריך כ"ה באדר תשנ"א (11.3.91). לאישה נולדה בת בתאריך ד' בניסן תשנ"א (19.3.91) שמונה ימים לאחר סידור הגט, כמופיע בהחלטת בית הדין. ההיריון הוסתר הן מבית הדין והן מהבעל. (בית הדין תמה, אישה בחודש התשיעי ואין זה תקופת החורף כיצד ניתן להסתיר היריון של שבוע לפני הלידה כאשר כרסה בין שיניה? אתמהה?!).

בתאריך כ"ח בשבט התשנ"ב (2.2.1992) ניתנה החלטה מבית הדין לעיכוב נישואין, והבת אסורה לבוא בקהל. הדיון בפנינו בבקשת הבת, ב' להינשא ולהתירה לבא בקהל.

יש לציין שעל אף שתביעת הגירושין הראשונה נפתחה בשנת 1978, הצדדים התגרשו רק בשנת 1991 וזאת מאחר והבעל לא היה מופיע לדיונים ומתחמק, התיק היה נסגר ולאחר מספר שנים הבעל היה פותח שוב תיק גירושין וחוזר חלילה. כמו כן הבעל עיכב את ביצוע הגט בגלל חיובו במזונות ולא הסכים לגרש אלא לאחר שהאישה תוותר לו על מזונות הילד, ויותר מזה בכדי להיפטר מהמזונות טען שהילד אינו שלו על אף שעמד על כך שהילד יהיה במשמורתו, עיין החלטת בית הדין מתאריך ח' באדר תשמ"ז (9.3.1987).

בכתב תביעה שהגיש הבעל לבית הדין בתאריך ד' בתשרי תשל"ט (5.10.78) כתב הבעל:

"קיים חשד שאשתי [ז'] מהעיר [כ'] הייתה מאושפזת כשנתיים בבית חולים פסיכיאטרי בסביבות תל אביב לפני הנישואין, אשתי ומשפחתה הסתירו עובדה זו ממני, והוליכו אותי שולל וברור מאליו שאם הייתי מודע לעובדה זו הנישואין לא היו מתקיימים כלל בינינו. קיים חשד סביר שאשתי קיימה יחסי מין עם גברים אחרים, בתקופת הנישואין. מאחר ואשתי הייתה מאושפזת זמן ממושך לפני הנישואין בבית חולים לחולי נפש והיא נמצאת כעת יחד עם בנה שנולד בתאריך 9.1.78 במעקב מתמיד על ידי עובדת סוציאלית, הריני טוען שאשתי לא מסוגלת לתפקד בתור אם לבן ולספק את צרכיו, יש לבקש מבית המשפט להוציא את הבן מטיפולה של האם ולהעביר אותו לידי עד כמה שזה ניתן".

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

גם בכתב התביעה שהוגש לבית הדין בתאריך י"ד בטבת תשמ"ג (30.12.82) חזר על האמור בכתב התביעה הקודם, שנשא את אשתו בתאריך כ"ג בכסלו תשל"ז (16.11.76) ולאחר שלושה חודשים האישה ברחה מן הבית והתברר לו שהאישה הייתה מאושפזת בבית חולים לחולי רוח לפני שהכיר אותה, והוא לא ידע מזה. ההורים של האישה הסתירו זאת ממנו. כמו כן בתאריך ז' בחשוון תשל"ח (19.10.77) האישה תבעה מזונות בבית הדין ולא נתנו לה וביקשו שנחזור לחיים משותפים. האישה הלכה לבית המשפט ושם פסקו לה מזונות. הבעל מבקש דיון בהקדם לגירושין.

בכתב התביעה שהגיש לבית הדין בתאריך י"ב באלול תשמ"ו (16.9.86) חזר הבעל על האמור בכתבי התביעה הקודמים.

המעייין בכתב התביעה יראה שכבר בתביעת הגירושין הראשונה שהיתה פחות משנתיים מתחילת הנישואין, העלה הבעל טענה של מקח טעות ושהאישה ומשפחתה הטעו אותו, ואילו היה יודע מכך וודאי לא היה נישא לאישה. טענה זו עלתה מספר פעמים, כגון בדיון שהיה בנוכחות האישה בתאריך ל' בשבט תשמ"ז (1.3.1987), וכן בדיון מתאריך י"ט בחשוון התשע"ז (20.11.2016), טען הבעל טענת מקח טעות עיין שורות 54-56 בפרוטוקול הדיון:

שאלה: באחת התביעות אתה טענת טענת מקח טעות כי היא היתה מאושפזת ואם היית יודע לא היית מתחתן עמה.

הבעל: זה נכון. אני בזבזתי כסף והתרוקנתי. מהמשפחה שלה אמרו לי איך אתה לקחת אישה שהיא מאושפזת.

בית הדין עבר על כל החומר שבתיקי הגירושין ולא מצא שבית הדין קמא התייחס לטענת הבעל בעניין ביטול הנישואין בטענת מקח טעות ומה הסיבה שלא התייחס לכך. כמו כן לא נמצא חומר בתיק המאמת את טענת הבעל שהאישה הייתה שנתיים וחצי בבית חולים לחולי נפש. מאידך, לא ראינו ולא מצאנו טענה של האישה ובא כוחה המכחישים עניין זה, וזאת על אף שהבעל העלה טענה זאת מספר פעמים בכתבי התביעה שהגיש וכן בדיון בתאריך ל' בשבט תשמ"ז (1.3.1987), דברים שנאמרו בפני האישה והיא לא הגיבה.

אין ספק שהטלת חיוב ההוכחה שהאישה אכן הייתה בבית חולים לחולי נפש קודם הנישואין והוא לא ידע מזאת, הינה על הבעל, וכל עוד לא הוכיח, בחיובו עומד והאישה מקודשת קידושי וודאי, ואין כאן מקום לטענת מקח טעות, כאמור בשולחן ערוך אבן העזר סימן קי"ז סעיף ח':

"היו בה מומין שאפשר שנולדו בה אחרי האירוסין, אם נמצאו בה אחר שנכנסה לבית הבעל, על הבעל להביא ראיה שעד שלא נתארסה היו בה והיה מקחו מקח טעות".

במקרה דידן אין לנו ראיה והבעל לא הוכיח את טענתו, אך המעייין בכל כתבי התביעה יראה שהבעל חוזר על טענה זאת, כמו כן גם היום, 26 שנה לאחר הגירושין טוען הבעל שהאישה הייתה בבית חולים לחולי נפש והנישואין בטלים מעיקרא, ואולי ניתן לומר במקרה זה ניכרים דברי אמת בנוסף שלא ראינו שהאישה הכחישה זאת.

לדברי הצדדים הם חיו רק מספר חודשים יחד ורק כשהאישה הייתה בהריון בחודש הרביעי הצדדים נפרדו ומאז אין קשר ביניהם. לדברי הבעל חיו רק כשלושה חודשים יחד, כך שלא נוכל לבוא ולומר סבר וקיבל, ומאחר והבעל המשיך לחיות עם המשיבה גם כשנדע לו על מחלתה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הרי זה מוכיח שהשלים עם המצב, אין לומר זאת במקרה שלפנינו, היות והצדדים נפרדו מיד לאחר הנישואין ורק אז נודע עניין מחלתה ואז כבר לא חיו יחד.

ועיין בפסקי דין רבניים (משפטי שאול סימן יב, בעניין ערעור על פס"ד של כב' ביה"ד האיזורי בפתח תקוה מיום כ"ד אייר תשל"ו (תיק 1024/לו)) בו פסק:

"אין מקום לטענת בא כוח הבעל שיש כאן קדושי טעות ולפי זה הבעל חייב בכתובתה ובאופן עקרוני הוא חייב במזונותיה".

ועיין בשו"ת אגרות משה (אבן העזר חלק ד' סימן פ"ב) בעניין אישה חולה במחלת שגעון שנפרדה מבעלה בלא גט ואחר כך נולדה לה בת מאיש אחר שכתב וזה לשונו:

"ומטעם זה יש להתיר בת זו לקהל מאחר דבטלו הקידושין ולא היתה אשת איש כלל וממילא אינה ממזרת ולעניין ממזרת הא קילא, שלבד דהיא רק איסור לאו שבשביל זה לא היה שייך להקל למסקנת הגמרא דיבמות דף קי"ט ע"א דאמר רבא מכדי הא מדאורייתא והא דאורייתא מה לי איסור כרת מה לי איסור לאו, אבל הא ספק ממזר מותר מדאורייתא, ויש להתירה להינשא לישראל כשר ואף לכהן".

ומשם נלמד למקרה דידן.

וכבר נכתב הרבה בעניין מקח טעות בנישואין ועיין בפדרי"ם מה שכתבו בעניין זה.

אמנם לא באנו כאן להתיר אשת איש לשוק על סמך טענה זו, אלא הנידון שלפנינו הוא בעניין הבת להתירה לבוא בקהל, ולכן אין ספק שדברי הבעל שאילו היה יודע קודם הנישואין שהאישה הייתה בבית חולים לחולי נפש לא היה מתחתן איתה, וודאי נוכל לצרף זאת לספק בכדי להתיר את המסכנה העומדת לפנינו, כפי שהובא בשו"ת אגרות משה (אבן העזר חלק ד' סימן י"ג) בדבר בן ובת של אישה פלונית שנולדו לה מבעלה השני, ומקודם היתה נשואה לבעל אחר ערך חמש שנים, במשך הזמן ברחה איזה פעמים ממנו מצד אכזריותו וכתב במסקנתו:

"על כל פנים הרי נתבאר כמה ספקות שיש בקידושי בעל הראשון [...] שלכן אף אם היה נוגע זה להאישה עצמה להתירה להינשא הייתי ירא מלהתירה מפני חומר אשת איש שהחמירו בה הרבה, אבל כיון שנוגע זה להבן והבת שהנידון הוא לענין לאו דממזרות דאדרבה התורה הקלה בהו הרבה וגם רבנן מצינו שהקלו הרבה פשוט וברור שיש להתירן לינשא לקהל".

עוד יש לומר, האישה כתבה בכתב התביעה בתיק הגירושין בתאריך י"ט בשבט תשמ"ז)

: (20.1.1987)

"אני נשואה מתאריך 16.11.1976 ועוד ילד בן 9, הואיל ובעלי תבע אותי לגירושין ולא הופיע מספר פעמים, אבקש מכבוד בית הדין לקבוע לנו תאריך לגירושין, מפני שאני אישה הגונה ולא רוצה להתחתן בזמן שאני עדיין נשואה, אני חיה בנפרד מזה 10 שנים היות ובעלי מסרב לתת לי גט, אני מבקשת מכבוד בית הדין בכל לשון של בקשה לקבוע לנו דיון לגירושין ולאליץ את הבעל ליתן לי גט, מפני שנמאס לי מהפרשה הזאת, כאמור אני אישה צעירה ועדיין רוצה לבנות את העתיד שלי ועדיין רוצה לבנות בית וילדים, אני אמנם עזבתי את הבית בהיותי הרה מפני שבעלי הוא אדם אלים ואני פוחדת ממנו. אפילו כב' השופט א. רויזמן מהמחוזי קבע שהאישה אולצה לעזוב את הבית בגלל התנהגות אלימה".

ובדיון שהתקיים בתאריך ל' בשבט תשמ"ז (1.3.1987) אמרה האישה:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

האישה: בגלל שהוא היכה אותי עזבתי את הבית עוד בשנת 1979, ומאז אנו חיים בנפרד, אני דורשת גירושין, כל הזמן הוא לא מופיע לדיונים.

הבעל: הכל שקר וכזב, נכון שעזבה אך לא בגלל המכות, היא הייתה מאושפזת בבית חולים לחולי נפש.

האישה: יש לי פסק דין מבית המשפט המוכיח את אלימותו.

הנה טענה האישה בכתב התביעה מתאריך י"ט בשבט תשמ"ז (20.1.1987) שעזבה את הבית בהיותה הרה מפני שבעלה הוא אדם אליים ופוחדת ממנו, ואפילו כב' השופט א. רויזמן מהמחוזי קבע שהאישה אולצה לעזוב את הבית בגלל התנהגות אלימה, וחזרה על זאת גם בדיון שהתקיים בתאריך ל' שבט התשמ"ז (1.3.1987), שעזבה את הבית בגלל שהייתה אישה מוכה ואף יש בידיה פסק דין המוכיח את אלימותו של הבעל כלפיה.

בעניין בעל אשר מכה את אשתו אם חשיב כמום או האם ניתן לכופו לגרש מוכה בשו"ת הרא"ש כלל מ"ג סימן ג':

"שאלה ומה שהיא טוענת שבעלה מטורף וטפשות מתוספת עליו מידי יום יום ושואלת שיגרשנה טרם יטרף ותהיה עגונה לעולם וגם שמא תלד בנים ולא יוכל לזונה. ואביה היה עני ומחמת דחקו השיאה לו וכסבורה היתה יכולה לקבל ואינה יכולה לקבל כי מטורף הוא לגמרי ויראה פן יהרגנה בכעסו כי כאשר מרגזים אותו מכה והורג וזורק ובוטט ונושך. וראובן משיב הכרת בו מקודם לכן וסברת וקבלת, גם אינו מטורף אך אינו בקי בטיב העולם ולא יגרשך אלא אם תחזירי הספרים או כסף ערכם ואז יגרשך. איני רואה מתוך טענותם דברים שיהיה ראוי לכופו עליהם לגרש, כי אין להוסיף על מה שמנו חז"ל בפרק המדיר (עז) ואלו שכופין אותו להוציא מוכה שחין ובעל פוליפוס והמקמץ והמצרף נחשת ובורסקי. ועוד שנינו התם האיש שנולדו בו מומין אין כופין אותו להוציא. לכן אין לכופו לגרש, אך תפייסנו שיגרש או תקבלנו ותזון מנכסיו".

והביאו מרן השולחן ערוך (אבן העזר הלכות גיטין סימן קנ"ד סעיף ה') להלכה:

"איש המשתטה מידי יום יום, ואומרת אשתו אבי מחמת דחקו השיאני לו וסבורה הייתי לקבל ואי אפשרי כי הוא מטורף ויראה אני פן יהרגני בכעסו, אין כופין אותו לגרש, שאין כופין אלא באותם שאמרו חכמים".

וכתב השלטי גבורים (כתובות ב עמוד ב סעיף ט בדפי המרדכי):

"מצאתי תשובת ר"מ ז"ל היכא שהבעל רגיל להכות את אשתו והיא בקשה להבטיחה שלא להכותה עוד ולא רצה להבטיחה אך רצה להוסיף על חטאתו פשע והתרו בו עוד להבטיחה שלא להכותה ולא קיבל [...] מחשבתו נכרת מתוך מעשיו שהיה חפץ להכותה כיון שעבר ושנה ושלוש בזה נעשה לו כהיתר, ואחרי שלא רצה לנהוג עמה דרך כבוד ולא כמשפט הבנות הכבודות, קי"ל "והיא בעולת בעל", בעלייתו של בעל ולא בירידתו, לחיים ניתנה ולא לצער, וכל שכן שלא להכותה, ועבר על לאו דלא יוסיף פן יוסיף דלא גרע מאחר, ואדרבה קל וחומר הוא, ומה אחר שאין מצוה עליו לכבדו מצוה שלא להכותו כל שכן אשתו שמצווה עליו לכבדה אינו דין שיהיה מצוה שלא להכותה [...] אין דרך בני עמנו להכות נשותיהן כמנהגו, וחלילה לכל בני ברית מעשות כדבר הזה ואם אישה קובלת על בעלה שמכה אותה היינו מחמירים עליו יותר משאילו היה מכה אחר, ובפחות מזה כתב רב פלטוי גאון - יוציא ויתן כתובה. עיין שם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

וכתב הרמ"א (בשולחן ערוך אבן העזר הלכות גיטין סימן קנ"ד סעיף ג') :

"איש המכה אשתו, עבירה היא בידו כמכה חבירו. ואם רגיל הוא בכך, יש ביד בית דין לייסרו ולהחרימו ולהלקותו בכל מיני רידוי וכפייה, ולהשביעו שלא יעשה עוד, ואם אינו ציית לדברי הבית דין יש אומרים שכופין אותו להוציא, ובלבד שמתרין בו תחלה פעם אחת או שתיים כי אינו מדרך בני ישראל להכות נשותיהם, ומעשה עובד כוכבים הוא. וכל זה כשהוא מתחיל [...] ואם אינו ידוע מי הגורם, אין הבעל נאמן לומר שהיא המתחלת, שכל הנשים בחזקת כשרות [...] (כל דברי הג"ה זו תמצא במרדכי פרק נערה בשם מוהר"ם וב"ז סימן פ"ח), וכמו שנתבאר לעיל סימן ע'. ע"כ.

וכתב בביאור הגר"א (אבן העזר סימן קנ"ד ס"ק י') :

"יש אומרים שכופין כו'. שאפילו על שם רע שאין לה צער כל כך, כגון המדיר שלא תלך לבית אביה או לבית האבל כו' או שלא תשאל נפה וכברה כו' כל שכן במצערא בגופא. תשובת הרמב"ן סימן ק"ב.

העולה מדברי המרדכי והשלטי הגבורים וכן דעת רב פלטוי גאון וכן פסק הרמ"א והגר"א הנ"ל שמכה את אשתו הרי זה כמום ואף כופין לגרש, אולם מדעת הרא"ש כלל מ"ג סימן ג' וכן פסק מרן שאין זה מום ואף לא כופים. אך לאחר העיון יש לומר שאין מחלוקת בין הרא"ש למרדכי והשלטי גיבורים וכן מרן ורמ"א, היות והרא"ש וכן דעת מרן השולחן ערוך דיברו בידעה והכירה בבעל שהינו מכה, וסברה שיכולה לקבל, כפי שכתבו בפירושו "וסבורה הייתי לקבל", מה שאין כן המרדכי והשלטי הגיבורים וכן הרמ"א דיברו במקום שלא ידעה, וסיוע לדברים אלו מצאתי שכן כתב בביאור הגר"א אבן העזר סימן קנ"ד ס"ק י"ז :

"שאיין כופין כו'. תו"ס דיבמות ס"ד א' סד"ה יוציא וכל היכא דל"ק כו' והרא"ש שם ועיין ס"ג בהג"ה אלא דכאן י"ל כיון שידעה א"א סבורה הייתי לקבל כמ"ש בס"א".

אפשר לומר שאכן אם הייתה יודעת זאת בתחילה שהבעל הינו אלים ומכה אולי לא הייתה מוכנה להינשא ואכן יש לומר שיש כאן מקח טעות, וכל שכן במקרה דידן במכה אשתו פעמים ויש בזאת סכנת נפשות כפי שרואים עינינו היום בעוונותינו הרבים, אמנם יש מהאחרונים שכתבו שבנמצאו בו מומים לא אמרינן דהוי מקח טעות, להתירה בלא גט, משום דאיתתא בכל דהו ניחא לה, וכמו שכתב הבית שמואל (סימן קנ"ד סק"ט) :

"יש אומרים שאינו מום. באיש אף על גב באישה היה מום כמו שכתב בש"ס ובסימן קט"ו מכל מקום אישה ניחא לה בכל דהוא אף על גב בריח חוטם באיש מום ובאישה יש אומרים שאינו מום כמו שכתב בסימן ל"ט, שם תליא בכוח מי שנתחזק יכול לסבול יותר כמו שכתב במ' ובהג"א אבל בשאר מומין אמרינן אישה ניחא לה בכל דהוא, משמע דאין סכנה בדבר אם משמשת עם בעלה נכפה, דאם היה סכנה בדבר מהיכא תיתי לומר דאין כופין, לפי זה אם היה תנאי בדבר אין יכול לגרש אבל בתשות הרא"ש כלל מ"ב מבואר דיש סכנה בדבר לכן אפילו תנאי לא מהני"

ועיין מה שכתב הכנסת הגדולה (סימן קיז) בשם המהרח"ש בתשובה (סימן לג), וכתב שם

"שאיין ספיקו של רבינו יואל מוציא מידי ודאו של הרא"ש, ולא משגחינן בסברא דאיתתא בכל דהו ניחא לה. ואטו כל המומים בחדא מחתא מחתינהו, ועוד אטו כל הנשים שוות בזה, והסברא נותנת שאילו ידעה האישה שהאיש מוטל עליו עונש לפי החוק מפני שהוא גנב ושוודד, והוא איש אשר אין אמן בו, וכל אמרי פיו ישאם רוח ויקחם הבל, לא היתה נישאת לו, שגם אם עתה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

יאהבנה מי יודע מה יהיה לימים יוצרו, הלא יתכן שייתן עינו באחרת וישליכנה מלפניו, ולכן לא יצאנו מידי ספק קידושין, ובהצטרף ספק נוסף הוה ליה ספק ספיקא ולקולא וכו'.

אך נוכל לצרף זאת כספק כפי שכתב מורינו ורבינו הראשל"צ מרן הרב עובדיה יוסף זצוקלה"ה בשו"ת יביע אומר (חלק ח' אבן העזר סימן ג' אות ט"ז) עיין שם.

עוד יש לומר בדיון שהתקיים בתאריך ח' כסלו תשמ"ז (10.12.86) נכתב בפרוטוקול הדיון

בא כוח האישה: אנו מסכימים להתגרש בתנאי שיסודרו מזונות הבן.

בא כוח הבעל: הוא דורש את הבן לחזקתו.

האישה: אני גידלתי אותו בכוחות עצמי את הבן אפילו בברית לא היה ואיך אתן לו את הבן.

הבעל: מסכים לגט רק בתנאי שאקבל את הבן לחזקתי אני משלם מזונות לפי פסק דין מבית המשפט.

האישה: 9 שנים הבן בחזקתי ואפילו לא רואה אותו, הבן בפנימייה דתית.

בא כוח האישה: שיקבע שהבן בחזקתה לפ"ש ויכול לדרוש אותו ויקבע מועד לדיון בזה ובינתיים יתגרשו, 9 שנים שחיה בנפרד ממנו ותקבעו מזונות לילד בלבד.

בא כוח הבעל: האישה מתרועעת עם גברים אחרים וזרקה את הבן לפנימייה כדי שלא יראה את מעשיה. שיתגרשו ובית הדין ידון יותר מאוחר בעניין החזקת הילד.

העולה מפרוטוקול הדיון שהבעל רוצה את הבן לחזקתו ומודה שזה בנו, ואילו בדיון שהתקיים בתאריך ל' שבט התשמ"ז (1.3.1987) הבעל מתכחש וטוען שהבן אינו שלו:

הבעל לשאלות בית הדין: מוכן לתת לה גט, תמורת זה שתותר על דמי מזונות הבן, אני חושב שב-99.9% הבן לא שלי, הייתי נשוי עמה חודשיים והתברר לי שהייתה חולת נפש, בנובמבר 1976 התחתנו.

בית הדין: לפי מה שהוצהר בשנת 1979 היא עזבה כלומר ששלוש שנים הייתם יחד.

הבעל: אני לא יודע חשבון, זה אני יודע שהייתי עמה רק חודשיים. הילד נולד 9.1.78, התחתנו בתאריך 16.11.76, אחרי חודשיים שלשה עזבה אותי, אז לא הייתה בהריון, כלומר מפברואר 1977 ועד היום לא הייתה עמי.

האישה: נכון שהילד נולד בתאריך 9.1.78, עזבתי הבית, בהיותי בהריון בחודש הרביעי, אפשר לערוך בדיקת דם לילד, הוא לא בא לברית ואין פדיון עד היום לילד.

בית הדין לבעל: למה כל השנים לא תבעת ולא טענת שהבן לא שלך.

הבעל: היא פנתה לבית הדין אשר דחה לה תביעתה למזונות, והיא פנתה לבית המשפט, דרשה וקבלה מזונות.

האישה: אני מגישה פסק דין למזונות של בית המשפט ושם לא טען מאומה.

בית הדין: אתה דרשת החזקת הילד לרשותך, איך אתה טוען שאינו בנך?

הבעל: אני רוצה לקבל את הילד להכניסו למוסד שיטפלו בו, כי אני לא יכול לשלם מזונות אני לא עובד.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בית הדין לבעל: אנו מציעים לכם להתגרש ואחרי הגט תבקש החזקת ילדים ותתחייב בסכום קטן לבן.

האישה: אני מוכנה לסכום מזונות רק עבור הילד ואבקש לחייבו בגירושין.

בא כוח הבעל: היא כתבה בכתב התביעה שכבר עשר שנים לא היתה עמו והילד בן תשע, וזה אומר דרשני.

האישה: אולי לא דייקתי בתאריכים.

בית הדין הרגיש שהאב משקר ובכדי לפטור את עצמו מהמזונות אמר שהבן אינו שלו וכך כתבו בהחלטת בית הדין מתאריך ח' אדר תשמ"ז (9.3.1987):

"בית הדין דוחה טענת הבעל שהבן אינו שלו. בתיקים שהגיש בשעתו לא טען טענה זו. שהעלה רק לאחרונה כדי להתפטר מדמי המזונות, ומה גם שהבעל דרש בשעתו את הילד לחזקתו ואם הילד אינו שלו כטענתו, מדוע דרש אותו לחזקתו, וכאשר הבעל ייתן גט לאשתו בית הדין ידון על קביעת דמי המזונות לבן בלבד. מאחר וכיום האישה מקבלת דמי מזונות גם עבורה שנפסקו לה בערכאה אחרת."

גם בדיון בפנינו שאל בית הדין את האב, אם נאמר שאתה פטור ממזונות ואתה לא צריך לשלם ואף ניתן החלטה שאתה פטור, האם היית אומר בוודאות שהבת היא לא בת שלך? ברגע זה החל האב להתלבט מה לומר, ואף התבלבל, ואף בית הדין התרשם שיתכן כמו שאמר על בנו הראשון כך הוא אומר על הבת. אמנם האם טענה שהבת אינה מהאב אלא מאדם אחר, וכך טענה כאשר הגישה בקשה להינשא לגבר בשם ה', ומאחר ולילדה ב' לא מלאו 24 חודש נקבע דיון לתאריך י"א שבט תשנ"ב (16.1.1992), האישה הופיעה ואילו הבעל לשעבר לא הופיע, וכך נכתב בפרוטוקול:

הופיעה המבקשת ומצהירה, התגרשתי בתאריך 11.3.1991 ובתאריך 19.3.1991 נולדה לי בת כלומר 8 ימים אחר הגט. לא רציתי שבעלי ידע שאני בהריון ולכן הסתרתי זאת ממנו ומביה"ד, אחרת לא היה נותן לי גט. הילדה ב' ילידת 19.3.1991 ת.ז. [...] נולדה לי כתוצאה מחיים משותפים עם גבר בשם א', האדם הזה רימה אותי כשנכנסתי להריון חיפשתי אותו ולא מצאתי אותו שמעתי שהוא נעלם לחו"ל עקב [...] הוא הבטיח להתחתן עימי, הוא יהודי מיוצאי מרוקו לא זוכרת את שם משפחתו, הילדה בטוח שלא מבעלי כי הרבה שנים שלא חיינו ביחד היינו בנפרד. לא הנקתי שום פעם את הילדה ויש לי אישור מטיפת חלב על זה. הכרתי בחור טוב לפני שלשה חודשים [...] הופיע הבחור ה'..."

ואף האב טען שהבת אינה שלו כאמור בדיון שהתקיים בתאריך 30.1.1992 נכתב בפרוטוקול:

"הופיע בפנינו מר ס' שהוזמן על ידי בית הדין בעניין אשתו לשעבר ליום 13.2.1992 אך לא יכל להופיע וביקש לקבלו היום ובית הדין מסכים.

לשאלת בית הדין משיב, אני התגרשתי מאשתי ז'. כשלוש עשרה שנים לפני הגירושין לא התראיתי איתה רק במשפטים ולא הייתי עמה כלל במשך תקופה זו. יש לי בן ממנה כיום בן 14 שנה ומלבדו אין לי עמה ילדים נוספים. לא ידוע לי שיש לה ילדה ממני, רק הבן הנ"ל, ואני לא הייתי עמה כל השנים. לא היה ידוע לי כלל שהייתה בהריון בעת הגט אבל היא מסוגלת לכך. היא הייתה מאושפזת בבי"ח פסיכיאטרי אחרי חודש מהנישואין נפרדנו ולא ראיתי אותה יותר."

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לאור דברי הבעל ודברי האם ניתנה החלטה בתאריך כ"ח שבט תשנ"ב (2.2.1992) מבית הדין לעיכוב נישואין ושהבת אסורה לבוא בקהל:

"אחרי שהתברר לבית הדין כי הגב' הנ"ל בעת שהתגרשה מבעלה ס' בתאריך כ"ה אדר תשנ"א (11.3.1991) הייתה בהריון והעלימה זאת הן מבית הדין והן מבעלה.

והואיל וכתוצאה מהריון זה ילדה האישה בתאריך י' בניסן תשנ"א (19.3.1991) בת בשם ב' ת.ז. [...] והואיל והאישה הודתה בבית הדין כי הילדה הנ"ל נולדה לה מחיים עם גבר יהודי בשם א' אשר לדבריה הוא רימה אותה וכשנכנסה להריון ממנו הוא נעלם וברח לחו"ל, ולאור הצהרת בעלה הגרוש שזו תקופה של כשלוש עשרה שנים שלא התראה עם אשתו וכמובן לא חי עמה בתקופה זו, ואי לכך יש לרשום את הילדה הנ"ל ברשימת פסולי חיתון מאחר וכאמור היא נולדה באיסור ולכן אסורה לבוא בקהל מחשש ממזרות".

עוד טענה האישה אם המבקשת ז' כשהגישה תביעת גירושין ומזונות כנגד בעלה השני בתאריך 23.3.1993, בתביעתה כתבה האישה:

"הכרתי את בעלי לפני שנתיים. הכניס אותי להריון, לא רצה להכיר בילדה, אחרי שהילדה מלאו לה 10 חודשים ולאחר כשנתיים החליט הבעל להתחתן, הבעל איים עלי שאם אגיד שהילדה שלו הוא לא יהיה מוכן להתחתן איתי, שיקרתי מחוסר ברירה, אני מבקשת מבית הדין מזונות, וגירושין, הגבר נורא אלים, אני מאוד מפחדת להיות איתו, לזרו את הדין ולקבוע לי דיון מוקדם".

אתה הוראת לדעת שהאישה עצמה משקרת. פעם טענה שאבי הבת הוא א' ופעם טענה שאבי הבת הוא ה', מה עוד כאמור בשולחן ערוך אבן העזר סימן ד' סעיף כ"ו וכ"ט אין האישה נאמנת לפסול את הולד, לא ניתנה לה נאמנות בזה, משכך דברי האישה בעניין הבת אינם פוסלים את הבת. גם האב עצמו יש לומר שאינו נאמן מאחר וכבר נמצא שקרן בעניין הבן המשותף שטען שאינו בנו בגלל המזונות, והכחשתו לא היתה אלא כדי להיפטר מחיוב מזונות, וכמו שכתב בשו"ת בנין עולם (ח"ב סימן ו') שהאב אין לו נאמנות יותר מעדות דעלמא שכשיש חשש שיש לו נגיעה ואומר כן כדי להיפטר ממזונות, אינו נאמן, ועיין עוד למרן מורינו ורבינו הראשל"צ מרן הרב עובדיה יוסף זצוקלה"ה בשו"ת יביע אומר (חלק ג' אבן העזר סימן ג') מה שכתב בארוכה, בעניין נאמנות האב כאשר ישנה נגיעה ואומר שהבן אינו שלו בכדי להיפטר מתביעת המזונות והעלה שאינו נאמן לפסול, והוא הדין למקרה דידן שהאב אינו נאמן מצד הנגיעה כפי שהוכח אצל הבן.

וכן עיין בפרוטוקול הדיון מתאריך י"ט חשוון התשע"ז (20.11.2016) כמה שקרים ואי דיוקים טען בדיון ההוכחות, כמו כן בעניין הזמן שחי עם אשתו בכל פעם טען זמן אחר, אם כן עולה שהבעל הינו שקרן ואינו נאמן, וכן אינו נאמן לומר על הבת שהינה ממזרת.

הן אמת כי בעלה של המבקשת הצהיר כמובא לעיל כי כבר בטרם הגט נפרדו דרכיהם ולא חיו כלל יחד, ונמצא לכאורה שהאם התעברה מאחר והתורה נתנה נאמנות לאב לפסול את בנו. אלא שבנדון דידן האם כעת מכחישותו לאב ויש לדון בנאמנות האב כאשר האם מכחישתו.

והנה בשולחן ערוך (אבן העזר סימן ד' סעיף כ"ו) פסק:

אבל האב שאומר על העובר שאינו ממנו, או על אחד מבניו שאינו בנו, נאמן לפוסלו והוא ממזר ודאי.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אולם מרן הבית יוסף (שם) כתב בשם הגהות מיימוניות שלדעת בעל הלכות גדולות ור"ת אין האב נאמן לומר אין זה בני - אלא דוקא במקום שיש בכור, ומכיר לבן שבין הבנים שהוא הבכור, וממילא פסל את הגדול שהיה בכור ונהפך לממזר, ובזה האמינתו תורה, אבל כשאין הכרת בכורה - אין האב נאמן לשוויי ממזר. אלא שהרא"ש פליג שאב נאמן בכל ענין.

וכתב הגאון רבי עקיב"א (סימן קכח) שיש בזה שלשה צדדי היתר כדלהלן:

א. דעת בעל הלכות גדולות שאב אינו נאמן אלא על ידי הכרת בכורה שהקטן הוא הבכור וממילא הפך את הבכור לפסול.

ב. דעת תוספות רי"ד (קידושין עח:) שאב נאמן לפסול בנו רק כשהאם אינה מכחישתו כגון שמתה ולא נבדקה, אבל כשהאם מכחישתו אינו נאמן.

ג. דעת רבינו ישעיה הראשון בספר המכריע (סימן ס"ד) שאב נאמן רק באומר בני הוא וממזר הוא, שעל בנו התורה האמינתו תורה לפוסלו, אבל באומר אינו בני והוא ממזר, אינו נאמן. וכן מבואר גם בתשובת מהראנ"ח (סימן מ"ה).

וכתב שם רבי עקיב"א שעל ידי שלשת צדדי היתר הנזכרים הוה ספיקא דדינא. וכן הסכים הגאון רבי יצחק אלחנן בשו"ת עין יצחק (חלק א' אבן העזר סימן ז') וכתב שם עוד, שאף שמדברי מרן בשולחן ערוך נראה שהאב נאמן בכל ענין, עם כל זה מצד צדדי הספק הנזכרים הוה ספיקא דדינא.

וכן הסכים מרן הראש"ל בשו"ת יביע אומר (חלק ט' סימן ל"ה אות ה') והביא שם שגם הרב תעלומות לב (חלק ג' סימן ד' דף ו' ע"ב) הביא דברי רבי עקיבא ושכן דעת החתם סופר (סימן יג) אלא שסיים 'לדין שקבלנו הוראות הרמב"ם ומרן השולחן ערוך אין הספק של סברת בעל הלכות גדולות נכנס בסוג ספקא, עיין שם.

אולם למעשה רבים לוחמים על סברתו זו, ועל כל פנים לא יצא הדבר מידי פלוגתא דרבוותא, וחזי לאצטרופי לשאר סברות לספק ספיקא. וכמו שכתב מרן החיד"א בספר יעיר און (מערכת ס' אות ל"ב) וכן הסכים מרן הראש"ל ביביע אומר שם דעבדינן ספק ספיקא אף בסברת מיעוט נגד הרוב וכן הסכימו הפוסקים עיין שם.

איברא שמקום יש לומר דכל הני ספקות שייכים דווקא במקום שיש לתלות שהתעברה מהבעל אך בנדרן דידן שהאב עצמו טוען שלא חי כלל עם האישה נמצא שהתעברה מאחר ולא ממנו ואין כאן אלא ספק אחד דשמא מנכרי התעברה.

אמנם בכיוצא בזה נשאל הגאון רבי יצחק אלחנן בשו"ת עין יצחק (שם) וזה לשונו:

בני אינו נאמן כלל אף לרבי יהודה. ואין להזניח שיטת השלטי גבורים והמכריע ולכל הפחות יש לצרף שיטה זו לדין ספק ספיקא [...] וכן מצאתי ראיתי שאלה בזוג אחד שנפל קטטה ומריבה ביניהם זה שנים רבות, ונפרדו זה מזו והאישה דרה בפני עצמה כמה שנים, והבעל היה דירתו במרחק מקום במדינה אחרת. ואחר זמן רב נסעה האישה למקום מגורת הבעל ואחר עבור שנה ילדה האישה בן, וטוענת האישה כי ילדתו מבעלה כי היה עמה בביתה איזה פעמים לפי דבריה. והבעל אומר כי הולד אינו ממנו כי אם מאיש אחר ולפי דבריו באומדן דעתו כי הולד אינו מזרע יהודים. ונשאלתי לחוות דעתי אם הולד כשר לבא בקהל או לא.

תשובה. מקור דין זה בשולחן ערוך (אבן העזר סימן ד' סעיף כ"ט) אב האומר על בנו שאינו בנו נאמן לפוסלו והוא ממזר ודאי. ובתשובת מרן הגאון רבי

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עקיבא איגר זצ"ל (סימן קכ"ח) בעובדא כזה העלה להיתירא על פי שלשה צדדי היתר [...] וסוף דבריו דעל פי ג' צדדי ההיתר משוי לן לספיקא דדינא ואם כן הוה ספק ספיקא, ספק כהנך רבוותא ואינו נאמן כלל דאינו בנו, וספק שמא מנכרי.

וכן נראה לענ"ד לחזק שיטת הסוכרים דאינו נאמן האב לומר דאינו בנו והוא דבירושלמי בקידושין [...] וכיון דאין לנו הוכחה ברורה מן הש"ס דחולק בזה על הירושלמי, על כן יש לנו לסמוך על הירושלמי [...] ועיין בים של שלמה לקידושין (פרק ד' דין ט"ו) שהעלה לדינא דאין האב נאמן לומר שאינו בנו אף לרבי יהודה [...] ויש לנו סיוע גדול משיטת הים של שלמה דפסק כן לדינא. ויש לנו לדון על פי כל זה ספק ספיקא וכדברי השער המלך ורבי עקיבא איגר [...] עיין שם.

אתה הראת לדעת, שהגאון העיין יצחק סמך למעשה על דברי רבי עקיבא ומצא לו חברים בדברי הפוסקים. גם מרן הראש"ל הניף ידו שנית (חלק י' אבן העזר סימן י"ב) וכתב, שכן מבואר גם בשו"ת מהר"ם בן חביב (אבן העזר סימן קל"ב) שיש לסמוך על ספקות הנזכרים, ואף שיש חולקים הוה ספיקא בפלוגתא דרבוותא בדרבנן, ומצטרף לספק אחר להקל ע"ש. וכן הסכים הרב חסד לאברהם (קמא אבן העזר סימן ה') כי דברי התוספות רי"ד שאם האם מכחישה אין האב נאמן כלל, דברים ברורים הם להלכה בלי שום פקפוק עיין שם.

סניף נוסף להתיר בנדון דידן, שיש להסתפק שמא התעברה מגוי, ולא כמו שאמרה שהתעברה מפלוני, ואף אם חיה עם פלוני בצורה סדירה עדיין אנו תולים שמא נתעברה מגוי על פי מה שכתב הגר"י אלחנן (בשו"ת עין יצחק חאה"ע"ז סימן ז' אות י"א) שיש לתלות בעכו"ם והולד כשר, ולא שייך לומר בזה שרוב בעילות אחר "הבעל השני", היות שהיא יושבת עמו באיסור אשת איש, ומדאפקרה נפשה לגביה, אפקרה נפשה לעלמא, ואמרינן שמגוי נתעברה. עיין שם.

ואין להקשות מהגמרא סוטה (דף כ"ז ע"א) דהא קי"ל רוב בעילות הלך אחר הבעל, ולפי פשוטם של דברים "הבעל השני" שהוא חי עמה יום יום ורוב בעילות ממנו נאמר שהוולד ממנו ולא מגוי. יש לומר דלאו מילתא פסיקתא היא לומר כן. שהרי כתב מרן השולחן ערוך באבן העזר (סימן ד' סעיף כ"ו) וזה לשונו:

פנויה שנתעברה וילדה וכו' ואפילו אם אומרת של פלוני הוא ואנו מכירים באותו פלוני שהוא ממזר, אין זה הולד אלא ספק, אפילו אם מודה אותו פלוני שנבעלה לו, שכשם שזינתה עם זה כך זינתה עם אחר.

וקשה, למה לא נאמין לו אם הוא מודה שהוולד ממנו והולד יהיה ממזר, כמו שכתב מרן שם בסעיף כ"ט וזה לשונו:

אבל האב שאומר על העובר שאינו ממנו או על אחד מבניו שאינו בנו, נאמן לפוסלו, והוא ממזר ודאי.

ויש לומר, שמה שכתב מרן בסעיף כ"ט – שם מדובר באשתו הנשואה לו בחופה וקידושין, ובזה נתנה לו התורה נאמנות מדין "יכיר", ונאמן לפסול הבן, כמו שכתב מרן בתחילת הסעיף – "אשת איש" שאומרת על העובר וכו', ואילו בסעיף כ"ו מדובר בפנויה שאינה נשואה לו בחופה וקידושין, אלא חיים באיסור, ובאופן זה אין אנו מאמינים לו אפילו אומר שהוא בנו, דאין הוא נאמן, ואין לו דין "יכיר", וכן לא אמרינן באופן זה "רוב בעילות אחר הבעל", כפי שכתב מרן, דכל שחיים בזנות, אמרינן כשם שזינתה עם זה כך זינתה עם איש אחר ולכן הולד רק ספק ממזר.

עוד כתב מרן באבן העזר הלכות ייבום (סימן קנ"ו סעיף ט') וזה לשונו:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מי שזינה עם אישה בין פנויה בין אשת איש ונתעברה, ואמר זה העובר ממני הוא, ואפילו היא מודה לו, הרי זה ספק, וחולצת ולא מתייבמת.

וקשה, אם הוא מודה שהוולד ממנו וגם האישה אמרה שהוולד ממנו, מדוע לא נאמין לו ונתיר את האישה לשוק ללא חליצה? אלא יש לומר שאף אם הוא מודה והאישה מודה – לא נתנה התורה נאמנות ודין "יכיר" אלא רק לזה שנשא את האישה בחופה וקידושין, אבל אם זינה עם אשת איש או פנויה, אין לו נאמנות מדין "יכיר" לקבוע את מעמדו האישי של הילד, היות שיש לומר כשם שזינתה עם זה כך זינתה עם איש אחר, שהרי היא חיה איתו בזנות. ועיין בתשובת שב יעקב (סימן ל"ח) ובתשובת חתם סופר (ח"ב סימן ע"ה) ועיין בזה באריכות בשו"ת שמש ומגן (לרה"ג הרב שלום משאש זצ"ל ח"א אהע"ז סימן ג').

עוד יש לומר על פי מה שכתב הגאון בעל ההפלאה בספרו פנים יפות (פרשת אחרי מות פסוק ערות אחותך לא תגלה), הביאו מורינו ורבינו הרב הגאון הרב עובדיה יוסף זצוקלה"ה בספרו יביע אומר (ח"ז סימן ו' אות ד' ועוד מקומות) שכתב:

ונראה דהא דאמרינן רוב בעילות הלך אחר הבעל, אין הפירוש מפני שבעלה רגיל אצלה בביאות הרבה יותר מאחרים, שהרי אפילו לא נתייחד הבעל עמה אלא פעם אחת, תולין את הולד בבעל, שהרי לא חלקה התורה בזה. אלא הפירוש הוא שרוב הנבעלות הן מבעליהן. ולכן בחייבי כריתות שאין קידושין תופסים בהם, ואין שם "בעל" עליו, ליתא להאי רובה, ואדרבה יש לתלות שנתעברה מאחרים שאין בהם איסור כרת.

וכבר כתבו הפוסקים להתיר פסולי קהל בספק ספיקא, וכמ"ש בשו"ת מהרי"ו (סימן ע"ד) הובא בדרכי משה (סימן ד' אות ז') וכן הובא בבית שמואל (סימן ד' ס"ק מ"ג) וזה לשונו:

אישה שנתגרשה ונתעברה, ספק קודם גירושין ספק לאחר גירושין וילדה, ופסק דבודקין את אמו, אם אמרה לכשר נבעלתי לאחר גירושין, נאמנת, ואפילו אם אינה נבדקת כשר מכוח ספק ספיקא, ספק לאחר גירושין, ואם תמצא לומר קודם גירושין – שמא בא עליה גוי או עבד שהולד כשר, ואפילו אם אומרת שקודם גירושין זנתה לא הוי אלא ספק ממזר, דאין אישה נאמנת על בנה.

וכן כתב בשו"ת חתם סופר (חאהע"ז סימן י' הובא גם ביביע אומר שם אות ז'), בדין בן שנולד לאישה אחת שהיתה אשת איש, ובעלה שהיה חולה נדד למרחקים ונעלם ואבד זכרו, ולדבריה עד אחד אמר לה שמת בעלה בארץ מרחק ונקבר, והבן נולד שנתיים לאחר שאבד בעלה והעלה להכשיר את הבן מטעם ספק ספיקא, שמא מגוי נתעברה, ושמא מת בעלה והיא טוענת ברי לי שאילו היה קיים היה בא, וכפרש"י כתובות כ"ב ע"ב. ואף לחולקים בזה על רש"י, שאני הכא שחזקת חי יש בה ריעותא, שהיה חולה הרבה ונע ונד מאונא לאונא וכו'. ומכיון שכבר יש ספק אחד מעליא, דשמא נתעברא מגוי, שהרוב שם גוים וספק ממזר מותר מן התורה, יש לצרף הספק דשמא פנויה היא וחזקת חי הורעה בכהאי גוונא לכן יש לסמוך בשעת הדחק, שאין אנו מוצאים גיורת שתינשא לו. ומסתברא עוד דמשום מעלת יוחסין אין להחמיר כל כך היכא דאיכא למיחש לתקלה אחרת, ולוקח נפשות חכם, וכל הקולא דתקנת עגונות אף דאישה לא מפקדא אפריה ורביה, הוא משום שלא תצאנה בנות ישראל לתרבות רעה חס ושלום, על כן יש להקל. עיין שם, וכן כתב באבן העזר סימן י"ג.

ובמקרה דידן אפילו אם גם האב העיד ואומר שהבת ממנו, אינו נאמן, שלא האמינה התורה אלא לאיש החי עם אשתו בחופה וקידושין כדת משה וישראל, אבל נשואי ערכאות או שחי עמה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

באיסורי כרת, אינם כלום, אלא כזנות בעלמא, ובפרט שהיא אשת איש גמורה, כפי שפסק הרמ"א (סימן ד' סעיף כ"ט):

"והא דאב נאמן על בנו, היינו במי שהוא בחזקת אביו, כגון באשתו הנשואה לו, אבל פנויה שאומרת זהו בן פלוני והוא אומר שנתעברה מממזר, אינו נאמן לפוסלו",

עיי' שם, ולכן שפיר תלינן שנתעברה מגוי. וכתב מורינו ורבינו מרן הגאון הרב עובדיה יוסף זצוקלה"ה (בספרו יביע אומר ח"ט סימן ד'):

ואף על פי שבשו"ת חתם סופר חלק אבן העזר סימן י' כתב שאין לצרף ספק דשמא מגוי נתעברה, כי חרפה היא לה להיבעל לגוי, שאני הכא דאיכא תרי רובי שמגוי נתעברה. ועוד שהחתם סופר עצמו בחלק אבן העזר סימן יג' העלה להקל בנידונו מכח ספק ספקא דשמא מגוי נתעברה וכו' עיי' שם (והבאתיו לעיל) וכן העלה בשו"ת הגאון רעק"א (סימן קו.) וכן מתבאר מדברי הרמ"ה (בפרק יש נוחלין ב"ב קכו ע"ב).

ועיי' עוד בשו"ת הרשב"ץ (ח"ג סימן פח') עיי' שם. ובשו"ת צל הכסף (חלק ב' חלק אבן העזר סימן ב') הביא חבל נביאים ראשונים ואחרונים, ומכללם רש"י, הרמב"ם, הרמ"ה, הר"ן, המגיד משנה, מרן השולחן ערוך, מהרי"ט, הרב שער המלך והחקרי לב כוליהו ס"ל דתלינן שנתעברה מגוי, וכן העלה הגאון רבי אברהם פלאג' בספר עיני כל חי (דף קלו ע"ג). גם הרבנים הגדולים חברי בית הדין הגדול בירושלים ראשי אלפי ישראל הגאונים רבי יעקב שאול אלישר ורבי רחמים יוסף פראנקו, ורבי שמ"ח גאגין, ועל צבאם ונשיאם הגאון הראש"ל רבי אברהם אשכנזי בפסק דינם שהובא בספר עיני כל חי דף קנו' ע"א, צירפו ספק זה דשמא מגוי נתעברה להכשיר הולד, ובפרט שרוב העיר גויים, אזלינן בתר רובא, שהם כשרים לגבי הולד ולהתירו לבא בקהל. והוכיחו גם ממה שכתב בשו"ת בני יעקב ששון סימן יו"ד שאף על פי שלא היתה דיימא מעלמא, רק מהנואף שישב עמה, ושניהם מודים שהולד ממנו, עם כל זה תלינן שנתעברה מגוי, עיי' שם. וסיימו בזה הלשון: לכן אנו מסכימים ומעריכים על הדין ועל האמת להכשיר את הנ"ל לבא בקהל. וכתב על זה הגאון הראש"ל רבי אברהם אשכנזי בדברי הסכמתו על דברי בית הדין הנ"ל, שכל דבריהם נכונים וישירים בנויים על דברי הפוסקים, ועל אדני השכל הישר והאמת ואין דבריהם צריכים חיזוק עיי' שם.

לאור האמור ולאור כל הספיקות שהובאו לעיל המבקשת רשאית לבא בקהל ולהינשא כדמו"י.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום י"ט באב התשע"ז (11/08/2017).

הרב אברהם מאיר שלוש – ראב"ד הרב דניאל אדרי – אב"ד הרב שמואל אברהם חזן